

LJUBLJANSKI ČASNIK.

St. 34.

Vtorik 29. Maliga travna

1851.

„Ljubljanski časnik“ izhaja vsak teden dvakrat, in sicer vtorik in petek. Predplačuje se za celo leto pri založniku Jožefu Blasniku 6 gold., za pol leta 3 gold., za četert leta 1 gold. 30 kraje. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še 15 kraje. Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti znese 7 gold., za pol leta 3 gold. 30 kraje., za četert leta 1 gold. 45 kraje. — Vsaka cesarska pošta prejme naročilo in denar, kateri more po novi postavi frankiran biti.

Vradni del.

19. aprila 1851 je bil v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju VIII. in IX. del občeniga državniga zakonika in vladniga lista od leta 1851 in sicer VIII. del, ki je 15. januarja 1850 v edino-nemškem izdanju na svitlo prišel pod št. 11. in zapopade deželno vstavo za Silezijo, v serbsko-, romansko- in rusinsko-nemškem dvojnem izdanju, IX. del ki je 16. januarja 1850 v edino-nemškem izdanju na svitlo prišel in pod št. 12 deželno vstavo za Štajarsko zapopade, v poljsko-nemškem dvojnem izdanju izdan in razposlan.

Ravno tu je bil ravno ta dan CXXXVIII. del tečaja 1850, v ki zapopade deželno vstavo za Galicio, in je 19. oktobra 1850 v edino-nemškem izdanju na svitlo prišel v talijansko-nemškem dvojnem izdanju izdan in razposlan.

Dunaj 19. aprila 1851.

Od c. k. vredništva občeniga državniga zakonika in vladniga lista.

Austrijansko cesarstvo.

Krajska.

Ljubljana. Pred slovesno prisego ljubljanskega mestnega župana, je gospod deželni poglavar, grof Chorinsky, zbrane svetovavce takole ogovoril:

Spomina vredno djanje v Vašem občinskem življenju me danes pripelje v Vašo častitljivo sredo.

Je slovesna prisega gospoda dr. Matija Burgerja za župana glavnega mesta dežele, h kateremu važnemu in častitljivemu vradu ga je od njegovega veličanstva najmilostljive potterjena volitev poklicala.

Opravilo, katerega Vi gospod župan v tem novem stanju prevzamete, je razprostrano in polno upliva. Zapopade varovanje in vspeh lastnih dobičkov občine, kakor tudi izpeljavanje tiste administrativne oblasti, ktero je državna vlada po želji, da bi se občine kolikor mogoče neomejeno gibale, zaupno v roke poslednje položila.

V obeh zadevah je pa Vaš poklic toliko pomembnosniši, ker je ravno prva in naj večja županija cele kronovine, ktere vodstvo je zdaj Vam zaupano, in ker je to za Vas močen nagon, lepo — če tudi težavno — nalogo v posnemanja vredin izgled vsih drugih županij prav in srečno rešiti.

Vaša natanjka previdnost, Vaša zrela skušnja, Vaša doskušena vednost v opravih Vam bo pri tem z dobrim vspehom na strani stala in z pripravno in marljivo podporo, ktero boste v županijskem svetovavstvu v občekoristni delavnosti našli, Vam bo nerazdeljeno spoštovanje in ljubezin mestnjanov, ki v Vašem poštenem značaju naj gotovše poroštvo vspešnega vodstva celega županijskega spoznajo, novo stopnjo bistveno polajšalo.

Ravno tako leži v močnem in zjedinjenem

trudu občin in vlade naj gotovša podpora k vspešnemu razvitju občnega blagostanja, in kakor gotovo bo državne vlade vedno terdna naloga, dostojnim in pravičnim tirjatvam občin, kolikor bo le zamogla, zadostiti, tudi s polnim zaupanjem šteje na Vas, da ji boste enako radi in odkritoserčno priskočili.

Tako na stopnji župana se vesti in opravila, ki so z županijsvom sklenjene, opravljati, mi s sledečimi besedami, ktere blagovolite za manoj ponavljati, prisežite:

„Prisežem zvestobo njegovemu veličanstvu, našemu najmilostljivešemu cesarju Francu Jožefu prvemu, po božji milosti, cesarju avstrijskemu, in po njem iz najviše rodovine in kervi sledečim dednikom, prisežem se državne in deželne vstave stanovitno deržati, in dolžnosti, ki so mi kakor županu po začasnem občinskem redu od 9. junija 1850 in po splošnih postavah naložene, v celem obsežku natanjko in zvesto spolnovati. Kakor mi Bog pomaga!“

In tedaj nastopite vrad s tistim veselim pogumom, s katerim Vas častitljivo zaupanje mestnjanov in zavest lastnega žlahtnega nagona navdaja, in sprejmite mojo naj boljše in serčnejše vošilo z odkritoserčnim zagotavljenjem, da bo vedno moja naj prijetniša dolžnost, na dobičke Vašemu vodstvu izročene občine pazljivo se ozirati, in povsod marljivo pomagati, kjer koli mi bo moje stanje tako priložnost ponudilo.“

Potem gospod dr. Burger sledeči govor izusti:

Visokorodni, visokočastiti gospod deželni poglavar!

S slovesnim djanjem, katerega ste ravno doprinesli, je vstavno zastopništvo glavnega mesta krajske kronovine v življenje poklicano.

Vrad, h kateremu me je zaupanje mestnjanov poklicalo, bom po svoji naj boljši vednosti in vesti oskerboval. Terdno se bom deržal tega, kar sim ravno prisegel, prepričan, da le v nepremakljivi zvestobi do cesarja, v spoštovanju in spolnovanju postave, poroštvo leži, ki zamore domovini vspeh in blagostanje glavnega mesta zagotoviti. Pravice glavnega mesta na vse strani varovati, materielne dobičke v postavnih mejah pospeševati, je posebna dolžnost mojega novega poklica.

Da pa v dosego tega namena naj marljivše moči svojih somestnjanov potrebujem, je ravno tako gotovo, kakor gotovo imam veselo prepričanje, da mi podpore ne bodo nikdar odkrekli.

Posebno pa se zanesem, gospodje občinski svetovavci, na Vašo močno podporo; Vi ste po svobodni volitvi somestnjanov za može naznačeni bili, ki ste pripravljeni iz žlahtnega občekoristja blagostanju mesta svoje moči podariti.

Zaupam tedaj, da boste proti meni pri zadevah občine odkritoserčni, da ne boste mojih djanj enostransko sodili in mi na tako vižo vodstvo polajšali.

Spomnivši se terdne resnice, da le v edini moč leži, hočemo vedno z vlado eno pot

iti, ki zamore le naše naj boljše žeteti, ki si tako skerbno prizadeva naš blagor pospešiti; svoje moči hočemo porabiti, da bomo, kolikor mogoče, postavili spoštovanje in veljavo pridobili, da bo ta mestna občina terdna podlaga vesolne države in zanesljiva podpora svitle avstrijske hiše.

Vam, gospod deželni poglavar, se serčno zahvalim za podporo, ktero ste mestni glavni občini tako serčno obljubili in si prederznem samo prošnjo še izreči, da bi njegovemu veličanstvu, našemu najmilostljivešemu cesarju in gospodu zagotavljenje naše nepremakljive zvestobe in udanosti, kakor tudi globoko zahvalo za podeljenje občinskih postav pred stopnjo najvišjega prestola položili.

Koroško.

Naš šolski svetovavec, gospod Rudmaš, ravno sedaj ljudske šole sledečih dehantij: Gornja in spodnja Zila, Kanalska dolina, Belak, gornji in spodnji Rož, že skoz nekatere tedne preiskujejo. Od vsih krajev slišimo vesele glase: piše se nam, kako ponižno in prijazno se oni povsod s farmani pogovarjajo, — kako lahko zapopadljivo in ljubeznivo učenikom kažejo pravi način, učence hitro in kratkočasno kej naučiti, kako milo in očetovsko se pri otrocih obnašajo, ter si njih ljubezen i serce na čudno hitro vižo pridobijo, — kako lepo borne in revne učence tolažijo, jim boljše čase obeatajo, in semtertje, kjer veliko silo in potrebo vidijo, tudi kaki bankovec učeniku v roke stisnejo. Slovence posebno tudi to veseli, da g. Rudmaš v slovenskih krajih vse in samo le po slovensko govorijo: „To so saj enbart en gospod, ki se našega jezika ne sramujejo, — s tim se moremo prav iz serca pogovoriti — temu smemo zaupati“ tako pravijo kmeti. Za koroške šole prihaja juterna zarja.

(Bčela.)

Primorska.

Terst. Pred porotno sodbo v Terstu stala 17. t. m. dva fanta eden 14, drugi 13 let star, zatožena ropanja in pretepa. Prvega so porotniki za krivega spoznali, drugega pa zavolj tega niso obsodilo, ker še ni 14. leta dopolnil. Ker je fant sam sebi pripuščten, je nekdo zmed naj bolj spoštovanih Teržčanov obljubil, zanj skerbeti.

Avstrijska.

Mesca februarja je bilo med občinstvom za 157,080,135 gold. državnih zaupnih listov, banknotov za 253,822,191 gold. denarnih listkov za 14,605,878 gold.; mesca marca pa državnih zaupnih listov za 162,818,146 gold., banknotov za 249,693,320 gold. denarnih listkov za 15,252,029 gold. Mesca februarja je bilo tedaj državnih papirjev za 359,370,824 gold.; mesca marca pa za 359,757,031 gold. med občinstvom.

* 1. julija se bo plača častnikov od pobočnika noter do polkovnika povišala.

* Za gotovo se pripoveduje, da bo njegovo veličanstvo, cesar 15. maja v Lvov se po-

dal, kjer bi se potem znal z ruskim carom na meji sniditi.

* Deržavno svetovavstvo se je 22. t. m. popoldne pervikrat snidilo; pogovori so več ur terpel.

* Na povelje ministra vojaštva se je meja proti Krajni, kjer se vojskujejo, od c. k. vojakov pod poveljstvom c. k. generalmajorja Railića posedla. Begoče vstajniške trupe, ki bodo pred kot ne na avstrijsko mejo pritisknule, se imajo nazaj zapoditi, Turki pa, ki so caru zvesti ostali, se v varstvu vzeti.

* V mescih novembru in decembru pr. l. se je na Dunaju 4,871,553 pisem na pošto dalo. Nečisti dohodki so znesli 673,961 gold. v srebru, ako se pa stroški, katerih je bilo za 672,086 gold. odrajtajo ostane za deržavno denarnico 1885 gold. v srebru.

* „C. B. a B.“ piše: Povsod se spet bolj živo govori, kakor se je to le kdaj zgodilo, da bo vlada skoraj deželne zbornice skupej poklicala, clo doba se že imenuje, do ktere je vlada sklenila deželne zbornice poklicati.

* Ker se tožbe vedno množe, da so posli v mestih in po kmetih vedno bolj svojeglavi, je to vlado primoralo, to resno zadevo dobro prevdariti, in je zavolj tega vsim deželnim poglavarjem naznanila, da naj se posvetje z dušnimi oskerbniki, občinskimi predstojniki in umnimi gospodarji o zdajni postavi za posle, in sklepe ministerstvu pošlje.

Česka.

Knez Ivan Lobkovič je za česko narodno gledišče 6000 gold. podaril.

Moravska.

Da bi bili Bakunina na Rusko poslali, ni res. On je še vedno v preiskavanju. Da bi se na Rusko izročil, je toliko manj verjetno, ker ruska vlada tega ne tirja in ne želi.

Galicia.

11. t. m. so v Lvovu tolovaja Salaniec po imenu obesili, ki je skozi eno leto 4 grozne umore doprinesel. Salaniec, rojen v Javorniku, 39 let star, oče treh otrok, je bil že leta 1845 zavolj tatvine na eno leto v ječo utaknem, je potem za hlapca služil, je pa leta 1848 sklenil na lastno roko začeti gospodariti in vozariti. V ta namen najme na cesti pri Lvovu kmeta Jovana Brik, kteriga je ravno srečal, ga pelje v Mikolajev, ga v keremah z žganjem napaja, dokler da v vozu zaspi, ker je bil zelo pijan. Salaniec ga s sekiro ubije, ga zažene iz voza, proda voz in konja za 45 gold. Med potjo v Lvov pa zgubi denarje, toraj sklone naglo nečega družega umoriti. On najme v Jasionovcah posestnika Luczyszyna, da bi ga v Lvov peljal. Tudi tega udari s sekiro, da naenkrat na kup pade. Salaniec umerajočega iz voza pahne in se v Lvov pelje. Tukaj pregovori Ano Nazarkovo, se z njim v Lisk peljati, kjer ji je dobro službo obljubil. Nazarkova mu ne odreče in vse svoje imetje saboj vzame. Na samotni cesti jo začne Salaniec naenkrat pretepati, najpopred je udari na glavo, da se zgrudi, potem jo s sekiro popolnoma ubije, verže mrtvo v jamo in se pelje v Lvov nazaj. Vse te tri je Salaniec v treh mescih umoril. Od mesca oktobra 1848 do junija 1849 se je Salaniec večidel v Lvovu deržal in v okolici. 18. junija spet najme sina posestnika Ludovika Ilnicki, da bi ga v Suhodol peljal. Med potjo obstane Ilnicki, da bi šel vodo piti, Salaniec gre za njim in tirja, da naj mu voznino nazaj da, kar pa prvi ni hotel storiti. Zavolj tega vstane pretep in Salaniec umori Ilnickiga. Salaniec proda voz in konja in se poda v Lvov, da bi tukaj dnarje napravil. Pa njegova mera je bila polna, zagrabijo ga in mesca oktobra v Lvovu

sodništvu izroče, in kakor je bilo zgorej rečeno, je 11. t. m. na visalah končal.

Tuje dežele.

Bosna.

Iz bosniške meje se 22. t. m. v Agramer Ztg. naznani, da turški vojaki že pred Bihačem stoje in v terdnjavo streljajo, v katero so se vstajniki zaperli. Fazli paša in Fuad Effendi sta se 21. spet v glavni stan Omer pašata podala.

* Iz Bosne se piše 12. aprila: Ko so bosniški Turki vstali, so pri nas kristjani mnogo terpeli in velika škoda se jim je godila; Seraskier je pa ukazal, ker so se mu kristjani smilili, vso škodo popisati, in je obljubil vse plačati, kar so carnim vojakom dali.

V Jaici je 30,000 ok turšice in 15,000 gold. v srebru, kar je pri vstajnikih ukazal nabrati, med kristjane razdelil. V Banjaluki, kjer so vstajniki cerkev poderli, je ukazal hiše tistih vstajnikov porušiti, ki so se tega hudodelstva vdeležili in Turkom zapovedal, da morajo cerkev kristjanom z novega postaviti. Banjalučani so morali za škodo, katero so storili 1000 mošenj (50,000 gold.) srebra plačati.

* 17. t. m. popoldne ob treh je prišel Skenderbeg skozi Petrovač pred vrata Bihača. Arnavti so naglo na desnem bregu Une ležeče predmestje Prekovernje in Otinač naskočili, so poropali in požgali hiše. Potem so do mraka od obeh strani s topovi streljali, nato je pa Skenderbeg desni breg Une posedel in mesto na vshodni strani zaperl.

Skoraj celo noč je po raznih predmestjih ogenj divjal, in še zdaj gori v Bibicu in Bakšajšu. Ker gosta megla leži v bihaški dolini, se gibanje vojakov ne more viditi.

Ponoči so vstajniki in Krajne pomoč dobili. Rustan beg stoji pri Agabjem mostu in zdi se, da se hočejo vstajniki terdo braniti. 18. t. m. ima priti Seraskier skozi Radić pred Bihač.

* V „Narodne novine“ se piše 12. t. m. iz Bosne:

Marsal Omer paša je pravično ravnal z vstajniki v Banjaluki in je njihovega načelnika Hadži Abiba in nekatere druge najpred oblekel v nizamsko opravo, jih potem oklenul in tiste puntarske hiše, iz katerih je kdo na vojsko šel, je napolnil z Arnavti, tiste hiše pa, iz katerih so puntarje pobegnuli, je dal svoji vojski opleniti. Deset dni, ko se je v Banjaluki mudil, so morali puntarji vse za vojsko potrebno brez plačila dati. Kristjani v Banjaluki so terpeli za 150,000 grošev škode, ki jim bo pred ko bo mogoče izplačana. Banjaluškim puntarjem je naloženo v 10 dneh 500,000 grošev plačati. Sam tergovec Asan Šibić je plačal 150,000 grošev, od teh dnarjev se je dalo spet kristjanom v Jaici 100,000 grošev. Cerkev v Banjaluki, katero so puntarji kakor besni volkovi razrušili, je Seraskier lepo osvetil: razrušil je njihne hiše in jim zapovedal iz tega gradiva novo cerkev sozidati.

V mestu je ostala le ena četa (tabor) za posadko ko so je 6. t. m. vojska iz Banjaluke proti Ivanjskem in drugi dan proti Kozarcu napotila. Tu so se spet vstajniki zbrali pod poveljstvom sina musulima iz Pridora; bilo jih je 2000, eno uro je bitva terpela. Od carske vojske so se bili samo Arnavti in konjki, trije so bili ubiti, 7 pa je ranjenih bilo; Kranjčev pak je 100 padlo, 60 je bilo vjetih in mnogo več ranjenih. Raztirani puntarji so se pogubili in poskrili po gozdih.

V Kozarcu kjer je 100 hiš z dvema džamijama, je vse pogorelo; tudi bližnje vasi so

se požgale, ker Krajnci drugači nočejo pametovati.

8. t. m. je prišel Omer paša že v Pridor, in tukaj, kakor v Jaici in Banjaluki stori vredbe krive kaznovati in pravične braniti. Tu pridejo k Omer pašatu poslanci iz Bišća, iz Une ga prosit za odpusčenje, in se podveržejo carskim naredbam; pa njega niso prevarili. On jim je odgovoril, da bo on sam tje prišel in njih podložnost zavedno vterdil: 18. t. m. se bo podal v Krajno skozi Novi poleg Une. V Jaici je ukazal na novo vojake nabirati in sicer dvakrat toliko kakor lani, da se bodo Bosnjaki, kakor Omer paša v šali pravi, ker se radi bojujejo, naučili bojevati, da ne bodo tako naglo iz bojišča bežali, kakor sedaj. Previdno in pravično ravnanje našega marsala je pri naših kristjanih veliko upanje zbudilo, oni ga skozi in skozi svojega dobrega očeta in svojo majko imenujejo. Ne bo na nepravem mestu, ako tukaj priobčimo pismo treh samostanov, ki so reprezentanti vsega katoličanstva v Bosni, kterega so mu pisali in poslali v Banjaluko. Glasi se takole:

Omer paša mila majko naša!

Ta naziv je bolj primerin našim notrajnim čutom, kakor vsak drug visoki naslov in nadjamo se, da bode tudi vašemu nježnemu in blagodarnemu srcu miliji od vsih drugih, in da z vami z odpertim srcem brez vsake ceremonije, kakor hvaležni otroci z svojo milo majko ali očem govorimo.

Ob času vašega srečnega prihoda v Bosno smo mi s strahom in z otročjo bojeznijo poštovali tisto oblast, ktera vam je od Boga po našim častitim caru podeljena.

Potem smo se čuditi tisti modrosti, hrabrosti, in pravdi in blagosti, s katero ste vam dano oblast izveršivali. Čudimo se in čudi se z nami vsa Evropa vašim visokim vojniškim osnovam, ki vas z neprestranimi zmagami spremljajo od Arbanie, Sirie in Kurdistana do Bulgarskega, Posavine in Hercegovine in puntarska Krajina pobeša svoje bojne zastave pred malim oddelkom carske vojske, kateri vi zapovedujete, tako, da vas imenujemo meč, desnico in rešitelja otomanskega carstva.

Kar pa vas še bolj slavi in venča pred očmi izobraženega sveta, je človečno in blago serce proti zmaganim. Vi ste na tisuče in tisuče puntarjev pri Žebcu in drugod vničili, da ste puntarsko gibanje overli. Pa vaše milostivo serce se je vsakbart varovalo, kjer je bilo mogoče, ljudsko kerv prolivati. Vi kakor drugi Hanibal ali Scipio vse vojskine trude delite s poslednim prostakom. Ko bi se nabrali vaše milodari in očetovske ravnanja s sirotami, seljani in z ljudmi vsake verste, bi se zvil vam večni in nezvenljivi venec v zgodovini. Vi sami najtočnije izveršujete človečanske in blagodarne misli in odločbe našega častitega in previsocega cara pri vsih njemu od Boga podeljenih podložnih.

Vi ste tedaj po vsi pravici prava majka vsih brez razlike verozakona, ki so svojemu caru, kakor Bog zapoveduje, zvesti, pokorni in poslušni. To se pokaže očitno pri vsakej priložnosti, to je poterdilo tudi, ker ste petdeset tisuč grošev sirotam v Jaici poslali, ktere so vstajniki obropali in ker ste ukazali, da se popiše vsa škoda, ki se je komu zgodila.

Zavolj tega nam naša sinovska dolžnost ukazuje in opominja vašo prevzvišenost prositi, da blagovolite z ljubim očesom pogledati na glodoko in neumerlo zahvalo ponižnih serc vsih bosniških kristjanov in posebno na nas nevrudne služabnike bosniške franciskane, v kterih imenu Vam mi starašini treh samostanov to slabo zahvalo z globokim poklonom izrečemo in ravno tako se veselimo z nepopisljivo radostjo vaših nepreterganih zmag in srečno končane vojske v Bosni. Vaše slavno ime bo

ostalo združeno z zgodovino carsva in sveta, v njej boste vi slavili in se svetili kakor danica na vedrem nebu. Blagovolite to milostivo sprejeti v znamenje naše vedne zahvale, nepremakljive udanosti in globočega spoštovanja, s katerim imamo čast, podpisat se

V Fojnici 30. marca 1851.

Vaše prevzvišenosti
Vedno hvaležni, udani in preponižni služabniki, gvardiani in starašini treh samostanov
Fr. Anton Tuzlančić, gvardjan v Fojnici;
» Andrej Kujundžić, gvardjan v Kreševem;
» Stipo Mikić, gvardjan v Soteski.

Turška Serbska.

„Agram. Ztg.“ prinese sledeče: Da je slavni serbski general Knićanin dvoje samokresov iz Prage dobil v spomin njegovih činov, ktere je doprinesel, to se je že večidel v javnih časopisih naznanilo. Morebiti ne bo neprijetno vediti, da je slavni general drago sabljo, ktero mu je, kakor pravi, nek turški vezir podaril, Čehom v zastavo slavenske vzajemnosti v dar dal in sledeče pismo pisal:

Hvaležni zamore zdaj le toliko.

Slavni Čehi!

Dragi brati Serbov,

Cveteča mladika velicega slavenstva!

Ko so Vaši sveti in zlati Pragi bombe žugale, ko je serbskemu Sionu Karloviću gromenja topov porušenje naznanovalo, ste vi v zvezi z nami s tisto hrabrostjo, ki je Slavenu posebno vlastna, na bojišče hiteli, sovraga cesarja in svobode, slavenstva in naše drage narodnosti zmagati.

Silni Serb Dušan in neumerljivi Miloš Obilić sta s hrabrim Zabojem in sovragu strašnim Žiškom, od zgorej, iz jasnih visočin, kjer ne vlada temota, z blagodarjenim, slavnim orožjem Vaše in Jugoslavenov zmage štela.

Da, tudi Vi, bratje, ste z mečem v roki, serbskim junakom in slavenstvu pokazali, da je snop močnejši, debelejši, da je butara krepkeja kakor sama šibina, da je cvetica krasnejša, ako ji nobenega peresca ne manjka. O! Vi ste dovolj pokazali, kako zlo so Vam na Jugu rastreseni brati Serbi na sercu. Pa te prijazne razmere Serbov in Čehov se ne začnejo z letom 1848, one so od začetka se in operajo na enakost roda in kervi, jezika in dogodivščine, spomina in slave. Že od sila davnih časov, ko je prosti Serb s svojimi sladkodonečimi narodnimi gosli Vaše stolno mesto zlato imenoval, imamo pričo, kaj da serbski narod v dogodivščini in velikosti svojih sorodnih bratov Čehov misli.

In akoravno na svojem večletnem popotovanju na Dunaj in v Berlin, nisim mogel, kakor sim želel v starozlatnej Pragi bratov Čehov obiskati in nisim sreče imel, z radostjo kinč Slavenov, vir učenosti in umetnije viditi, in ostanke stare slave in izobraženosti sedajne mladosti občudovati, vendar krasoto Vašega starega stolnega mesta živo v duhu vidim in akoravno sim daleč od Vas, je moje serce vendar pri Vas.

Orožje, s katerim me je Vaša bratovska ljubezen počastila in obdarovala, ki je izgled naj popolnjšega izdelka umetnije, je zares za moje male zasluge obilno plačilo in počastenje, pripravljenost vendar, s katero mi bo vedno moja naj svetejša dolžnost, na poti slavenske vzajemnosti vsako mogočo žertev na oltar naše splošne narodnosti položiti in se na tako vižo tega počastenja vrednega storiti, bo hvala za tako redko serčnost bratom Čehom.

Med orožjem, s katerim sim se bojeval, mi je sablja naj ljubša, ki mi ni nikdar nezvesta

bila, ktero dragemu českemu narodu v bratovsko zastavo pošljem.

Sprejmite tedaj dragi bratje z vednim spoznanjem in serčnim bratovskim pozdravom, tudi zagotovljenje mojega posebnega spoštovanja, s katerim vedno ostanem

Vas

V Belgradu na dan sv. Andreja.

brat Serb.

Černagora.

V „Osservatore dalm.“ se piše 15. t. m. Prebivavci Banjana v Hercegovini so na boljše misli prišli in so sklenili, Haidedin pašatu poslance poslati z naročilom, da se mu udajo.

Koj potem, ko so se poslanci na pot podali, prideta dva pota, poslana od črnogorskega starašinstva v Banjani z naročilom, da naj se poslanci ne pošljejo,

Nemška.

Saksonska vlada je prepovedala slovaške piskroveze na Saksonsko puščati, „Slov. nov.“ pravijo, da zavolj tega, ker tudi tam kakor v nekterih drugih krajih vboge Slovake dolžijo, da ropajo in kradijo.

* Kralj Oto se bo 26. t. m. spet na Gerška podal, popred bo še na Dunaj prišel cesarjo obiskat in se od tod naravnost skoz Terst v Athen podal.

Francoska.

Policija je skoraj ob enakem času v Parizu, Marseille in Rimu srečna bila. Zapazila je pisma, po katerih ima Mazzini ob kratkem Talijansko napasti. — Nemško vprašanje francosko vlado zlo skerbi.

* „Corr. Bur.“ piše: Na Dunaju in v Petrogradu vidijo, da se doba vedno bolj bliža, ko bo Louis Napoleon primoran s svojimi imperjalističnimi nameni bolj očitno na noge stopiti, prepričani so, da bo takrat tudi demokratiška stranka se dvignula, ktero bodo poskusili z orožjem vdušiti, z orožjem zunajnih dežel, ako francosko ne bode zdalo. — Mi zamoremo le to ponoviti, da na Dunaju in v Petrogradu francoske zadeve za zlo resne imajo, in da menijo, da bo hrup kmalo vstal; bodo pa tudi vse storili, vstajo potolažiti.

* Minister Faucher je obljubil, da bo generala Changarniera pregovoril, da bo zastopljen s podaljšanjem predsedništva. Časopis „National“ pa oznani: Mi zamoremo zagotoviti, da se je Changarnier glasno izrekel, da bo z vsimi sredstvi zoper Napoleona ravnal.

* Na francoskem se je že 240,000 potnih listov dalo za razstavo v London. V Parizu se jih je še malo za potne liste oglasilo, upajo pa, da jih bo kakih 100,000 razstavo obiskalo.

Laška.

Pisma iz Piemonta pravijo, da je ondašnje stanje zlo nevarno. V Genui so vse vezi razpadle, posebno med vojaki. Vidi se, kako se častniki z prostaki po ulicah roko v roci sprehajajo. Mestno brambo je hud duh napadel, in orožje ima le za vstajo.

Portugalska.

Pravijo, da je novica prišla, da je punt Saldanha in njegovih tovaršev že vdušen; vstajniki so bili raztirani in vojaki jih gonijo.

* Vstaja na Portugalskem se, kakor poslednje novice pravijo, koncu bliža. Kralj Ferdinand je prišel v Santarem, ki je naj močnejša terdnjava na Portugalskem; 12,000 zvestih vojakov ima saboj. Tudi v Lisaboni je vse mirno in tiho.

Poljska.

* Iz poljske meje se piše prve dni aprila: Od prvega t. m. so se tukaj čudne premembe pripetile. Popred je bilo sila težavno in z velikimi stroški sklenjeno mejo prestopiti, zdaj pa ni več drugega potreba kakor dovolitni list

od gosposke. Ker tak list za 8 dni velja, si vsak zamore misliti, da sta se s tem občenje in kupčija zlo dvignula in da smo za tega voljo mnogo pridobili.

Turška.

Iz Duraca na turškem Albanskem se piše, da je 200 Albanecov iz Tirana generalnemu deželnemu poglavarju prošnjo podalo, podpisano od 15,000 prebivavcov, v ktere se silno pritožijo o zatiravanju deželnega poglavarja Suleiman bega.

* Potres v Makri, na otoku Rhodus še terpi.

* Iz Smirne se piše 12. t. m. V mestu Rhodus se le malo več od potresa čuti, med tem, ko v Makriu še vedno terpi. Blizo pristanišča Levissi se je ognjobjavna gora naredila. Admiral Ozman paša gre v Makri, podertije preiskavat.

Angleška.

Pisma iz Londona prinesejo novico, da angleška vlada protestira zoper posedenje Toskane.

* Časopis „Esperanza“, ki v Madridu izhaja, govori s preroško besedo kazaje na obertniško razstavo v Londonu, sledeče: Osodopolna ura se bliža; Babilon, ki se v Temzi koplje, se smeja peklenske radosti, ko premišljuje storjeno zakletbo. Lord Palmerston je namenjen, jo speljati, ktere ga podpera Mazzini s svojimi talijanskimi odpadniki, Ledru Rollin z francoskimi socialisti, Ruge z nemškimi demokrati, Klapka z vstajoželjnimi Madjari. Kako bi se pač mogel od njih ločiti? Kaj bi brez njih zamogel? Udark je razločen, načert je na papirju . . . Ah, papir pade pri prvi evropejski vstaji v morje in lord Palmerston mora brez načerta svoje namene speljavati. Taka soderga se v Madridu pripoveduje, pravijo, da španski demokrati Mazzini, Ledru Rollinu in drugim dopisujejo, da bodo 1852, ko bo volitev predsednika, za vstajo vgodni in pripravljeni. Nedolžno Izabelo bodo potem v samostan poslali in republika se bo na Španskem in v Portugalu ob enakem času izklicala. Štirje poslanci portugalskih vstajnikov so v Madridu in se pogovarjajo s španskimi zakletniki in brezštevila podpihovavcov potuje po polotoku. Ako na Francoskem rudeča republika zmaga, bodo Pirenee prenesli in Špansko in Francosko se bode dvignulo zoper vladarski princip.

* Na Angleškem se zanaprej ne bodo več politiški beguni sprejemali.

* Katolski škof iz Halifaxa, dr. William Balsh hudo graja ravnanje angleške vlade s katolčani, posebno lorda John Russell ostro prime, namreč: „Nikdar, lord Russell, ne morete nas vničiti. Terdno stojimo zoper vaše nezmožno hudobnost. Mi se pred vami ne bomo ne vклонili ne obupali. Vi ste 92 predstojnikom cerkve, 82 škofom in 10 nadškofom v britanskih državah, duhovnam, in milijonam podložnih boj napovedali, med kterimi so naj bolj slavne imena in naj bolj spoštovane rodovine Evrope. In pomislite, naj manj modri med državovladniki, vsak teh škofov ima veliko moč, vsako cerkveno društvo je središče moralne moči, ki bo v takim boju, ki se ne bo bojeval na bojišču ampak na polju vesti, ne le vso moč Angleškega, temuč celi svet zmagal. V veliki ameriški republiki, kakor povsod, kjer se angleški jezik govori, ste naj bolj zlahtne čute človeškega serca zoper sebe sperli. Vi ste, kakor se zdi, pozabili, da je trinožna republika, ktero hočete zdaj ponoviti, zjedinjene države z milijoni katolčanov obljudila. Zdi se, da ne veste, da imajo zaničevani Irci, kterim paganstvo v pismu na škofa Durham očitujete, milijone rojakov in zlahtnikov na tej plati morja,

LEPOZNANSKI LIST.

Cestopis.

(Dalje.)

„Kdor v Rusko putovati, tamošnje običaje temeljno raziskavati, narodsko življenje nezapleteno motriti hoče, mora najpred vse poznati, kar je u tujini v tem čital. Pisatelj te knjige ni mnogo čez leto dni u Rusko bil, se tedaj nikakor ne baha, da je rusko narodsko življenje, ruske običaje popolnoma proučil.

Alj vest mu svēdoči, da se je tega raziskavanja prostodušno brez presodkov lotil; je tu, kakor povsod na svojih putovanjih s ljubeznijo opazoval, ker od nekdanj vsako pravo nepopačeno naravno i narodsko življenje najviše časti i ljubi! — Po več ko dvajsetletnem učenju i putovanju je v sgodopisnih zvedavanjih svoje oko sbistril, ter zaupa, da je u tej knjigi mnogo novega i koristnega podal.“

Med tem ko so ostale države v Evropi u svojim izviru i svojem razvitku lenske, feudalne države, moramo Rusko imenovati patriarchalno državo. —

Ta ednoina beseda ima v sebi brez mere naslédkov, i razjasni u bitnosti skoro vse državne i družbinske razmere u Ruskoj. Ruska rodovina obitelj je na drobno to kar država ruskega ljudstva. U ruskej rodovini gospoduje popolna ravnopravnost; dokler pa rodovina nerazdeljena vkuper ostane, ji je oče glavár, ali, po njegovej smrti pērvorodjeni brat, kateri sam neobmedjeno oblast ima do vsega premoženja, on vsakemu rodovincu po vlastnem svojem razsodku potrebno odmeri.

Taka razširjena rodovina je ruska občina (rusk.-misl). Zemljišče je lastnina rodovine ali občine, posamesen ima le pravico vživanja, i sicer tudi v občini vsak ki se narodi popolnoma jednako pravico ze vseni drugimi občani. Zemljišče se tedaj jednako mēno razdeli med vse živoče. Vsaka dēdinska pravica do očetovega premoženja je po takem nemo-

goča. Marveč tirjajo sinovi od občine vlastne pravice kakor občani svoj (vsem drugim jednako) del. Občina ima tudi svojega domišljenega očeta, starosta, kteremu je nepogodbno pokorna. Ruska, tako je ljudstvo po izročilo prepričano, je lastnina ruskega ljudstva) v (občine razdeljenega) kakor jedne edine rodovine so svojim glavárom, svojim očetom rusk. batjuška-oče), carom, kateri tedaj tudi sam ima oblast čez vse i kteremu je vse poslušno, pokorno. Kako obmejenje cara se ruskemu ljudstvu clo nemogoče zdi, si ga ne more ne misliti. „Kako bi oče mogel drugač kot po božjih zapovedih obmejen biti?“ govori pravo jedro ljudstva se sdaj ko pred 230 leti ob povišenju Romanova.

Vse takratno kakor poznejše poskušano ogranicevanje polnomočne oblasti carove se je na tem globokem izročilnem prepričanju, na tej politiškej véri ljudstva brez sledu razkakadilo! — Državnopravna razmera ruskega samovladara (samoderžca) je po tem takem clo drugačna kot vsakega drugega samovladara, se vé razmera cara naproti ruskemu ljudstvu. Kakor cesar ruske samovlade pa je on v takej razmeri ko drugi samovladari.

„Vsak Rus spada u zvezo kake občine, kot občan ima on pravico na jednako mēni del zemljišča, u Ruskej tedaj rodjenih proletarov (siromakov) ni!

„U vsih pokrajinah evropejskih rovljejo družbinske (socialne) prekucije proti bogastvu in imetku. — Dēdinske pravice odpraviti, zemljišče jednako mēno razdeliti, to je geslo teh prekucij! U ruskej je takšna prekucija nemogoča, ker te sladke senje evropejskih prekucnežev so tam od nekdanj že udomačene, so u narodskem življenju popolnoma utemeljene!

„Evropejski svobodoljubi (liberalisti) si prizadevajo vsak znotrajni (organički) razloček med mestjani i kmeti sbrisati, čéhe, rokodelske sdružbe povsod vničiti, občo svobodo

občrtništa razširiti. Ta družbinska razmera je od nekdanj v Ruskej že udomačena, ali skoz to se je vsako znotrajno napredovanje ovrčalo. Vladarstvo temu pomagati, je mesta osnovalo, jih pooblastilo, čéhe ukazalo, alj do seh dob se ni premoglo pravega mestjansstva vstvariti.

„Kar zadene plemstvo, kterega slavjanski narod od začetka menda ni poznal, bilo je testisto pred Petrom I. († 1725 u menjšem broju. U vsakej dobi zgodovine ima plemstvo svojo imenitnost svojo moč bolj vladarom kakor ljudstvu zahvaliti. Peter I. je zaslužno plemstvo osnov al, po kterem je dēdinsko plemstvo clo potemnelo. *) Vsakemu je pot do tega plemstva odper ta, vsaki iz med ljudstva zamore pod stanovitnimi dogodbami osebn o i potem dēdinsko plemstvo zadobiti.“

(Dalje sledi.)

Slovstvo in umetnost.

Bukvica Jugoslavenska srpsko-laškimi črkami, i z barjakom Slavena od A. Stojkovića u Trstu. — Pretres svrhu prvenstva Apostola S. Petra. Troškom mlade družbe jugoslavenske tiskano u Zagrebu. — Poslanica epistula S. Petra Biskupina Pijemonta (Laške) od jugoslavenske družbe u Trstu, i tu tiskan. — Kula Gjurišića i Čardak Aleksića 1847 god. Od Vladike Crnogorskoga, jugoslavenskim srpskim črkami v Beču tiskano. — Lažni Car Ščepan Mali, Povjestno zbittje 18 vijeka. Pjesmostvorje u 5 činah. Od Vladike Crnogorskoga, sa izvornim pismom od Igumna Mrkojevića kamenopisano. U Jugoslaviji srpskim črkami izdan. A. Stojković u Trstu.

*) U vsih državah se plemstvo po vladarovej milosti dobiva, tudi v ustavnih državah. U samovladnej Ruski ne deli car plemstva svojevoljno, temoč zaslug i zakon! Ino vendar ni lagošega plemstva, kol je to zaslužno plemstvo (činovniško plemstvo). Pis.

Odgovorni vrednik: Dragotin Melcer. — Založnik in tiskar Jožef Blaznik.

Vradni list št. 21.

Št. 2195.

Oznaniło.

(68.) c 3

V pondelik 28. t. m. zjutraj ob devetih se bodo travniki mestniga poglavarstva na Malim grabnu, Rakovi Jevši in pri Lipah; 29. t. m. tudi ob devetih dopoldne pa mesarski travniki pod Rakovnikom in na dolgem grabnu in sicer na mestu po javni dražbi na 6 let posamezno v najem dali.

Kdor hoče kaj prevzeti, je povabljen na imenovane travnike priti.

Ljubljansko mestno poglavarstvo 17. aprila 1851.

Salomon. s. r.

Št. 1237.

Oznaniło.

(76.) c 1

Po odpertju c. k. poštniga vodstva v Gradcu 17. aprila t. l. št. 1756 se bo s prvim majem v toplicah Neuhaus pri Celju c. k. poštna eksepeditica vstanovila, ki se bo pečala z pisemskimi in vozniskimi pošilatvi in se zvezala vsak dan s c. k. poštno vradnijo v Celju od mesca maja noter do mesca oktobra vsako leto po vožnji pošti, druge mesce pa po pešnih potih na teden dvakrat.

Kar se s pristavkam sploh naznani, da se bo izročilni kraj te poštno ekspedicije, ki se ima še poiskati, pozneji naznanil.

Od c. k. poštniga vodstva
Ljubljana 25. aprila 1851.

Št. 2355.

Proglas.

(73.) c 1

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice s tem naznani:

Da se je na prošnjo gospoda Antona Podkrajška, opolnomočenika gospoda Venceslava Stedrei dovolila eksekutivna javna dražba posestev Antona Pleško iz Glince pri Viču, ki so se sodniško cenile na 2867 gold. 45 kr. Posestvo obstoji iz gojzdov, ki so v gruntnih bukvah mestniga ljubljanskiga poglavarstva pod št. 218²/₂, zapisani in dveh odelkov travnika na Blati, ki je v gruntnih bukvah mesta Ljubljane pod št. 582 zapisan. Dovolila se je dražba, ker ima gospod Venceslav Stedrei 1000 gold. na posestvu sposojnih, kakor se

vidi iz razsodbe 1. marca 1850 in ker so 5% obresti od 18. novembra 1848 še za odrajtati. Dražba bo 31. maja, 1. julija in 31. julija, vsakbart dopolne ob devetih in sicer s pristavkam, de se bodo imenovane posestva pri prvi in drugi dražbi le za ali nad sodniško ceno, pri tretji dražbi pa tudi pod to ceno prodale.

Nar novejši izpise iz gruntnih bukev, cenitni zapisnik in pogoje dražbe zamore vsak pri tukajšni vradni pregledati.

Ljubljana 30. marca 1851.

C. k. okrajni sodnik.

Heinricher s. r.

Št. 3725.

Proglas.

(75.) c 1

Ker se pri eksekuciji gospoda Janeza Ogrinca iz Podslivnice zoper Franceta Strojana iz Dola zavolj 75 gold. 35 kr. po proglasu te sodnije od 31. januarja 1851, št. 871 razpisani prvi prodaji, posestvo ni prodalo, se bo tedaj 24. maja t. l. v drugo prodajalo.

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice
24. aprila 1851.

C. k. okrajni sodnik

Heinricher s. r.

Št. 2560.

Proglas.

(71.) c 1

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice naznani Tomažu Turku in njegovim neznanim dednikom po tem proglasu, de je zoper nje pri tukajšni sodni Marija Pečnik iz Ješce tožbo vložila za spoznanje lastnine njive v Brinju na Ješci, ki je zapisana v gruntnih bukvah nekdanjih deželnih okrožnih poglavarstev pod urb. št. 37¹/₂, za to obravnanje se je dan na 1. avgusta t. l. zjutraj ob devetih odločil.

Ker ni znano, kje de zatoženi stanujejo, je bil zanje za kuratorja gospod France Stembrov iz Tomačeviga postavljen, s kterim se bo ta pravna reč po avstrijskim sodniškim redu poravnala. Njim se tedaj naznani, de naj sami o pravim času pridejo ali de zastopniku o njih

pravni reči na roko gredo ali si pa drugača zastopnika zvolijo in ga temu sodništvu naznani, ker si bodo sicer nasledke zamude sami sebi morali pripisati.

C. k. okrajno sodništvo v Ljubljani 31. marca 1851.

C. k. okrajni sodnik

Heinricher s. r.

Št. 3548.

Proglas.

(70.) c 2

C. k. deželno sodništvo v Ljubljani je po ukazu od 8. t. m. št. 1384 Heleno Garbajs, doraslo hčer Janeza Garbajsa, posestnika v Ponavi vasi zavolj gloposti pod varstvo postaviti za prav spoznalo.

To se s pristavkam naznani, de se ji je gospod Primož Erbežnik iz Ponave vasi za kuratorja dal.

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice
15. aprila 1851.

Heinricher. s. r.

Oznaniło.

(72.) c 2

Podpisani lastnik si v čast šteje, s tem ponižno oznaniti svoj

nar novejši

Magikon

zlo imenitnih kipov bitev in drugih reči, ki se tukaj še nikdar niso vidile in so celo na Nemškem prve te sorte in bodo visokospoštovano obcinstvo, ki umetnijo ljubi, gotovo zadovolile; razpostavljene so le za kratek čas.

Vidijo se v velki uti na tergu pred nunsko cerkvijo od 9 ure zjutraj do 9 ure zvečer.

Vstop 10 kr. v sr.—Otroci plačajo 6 kr. v srebru.

M. Hahn, iz Bude.

Dnarna cena 25. Mal. travna 1851.

V dnarju
Cesarskih cekinov agio (od 100 gold.) 37 gld.
Srebra » » » » 32 »